

Förvaltningens arbete med effektiviseringar

Funktionsstödsnämnden

Inledning

I den av kommunfullmäktige fastställda budgetramen för 2019 har nämnder i Malmö stad ålagt ett krav på effektiviseringar under budgetåret. Nämndernas budgetramar 2019 har justerats med det procentuella effektiviseringskrav som kommunfullmäktige beslutat för respektive nämnd.

Kommunbidragsramen har inte sänkts enligt ett procentuellt effektiviseringskrav för funktionsstödsnämnden och ett fåtal andra nämnder i staden. Som det framgår av Malmö stads budget 2019 förväntas dock även dessa nämnder genomföra effektiviseringar, men de resurser som frigörs ska användas för satsningar i verksamheten.

Funktionsstödsnämnden beslutade i samband med antagandet av Nämndsbudget 2019 om att under året genomföra en effektivisering på 0,5 procent av delgivet kommunbidrag. Effektiviseringen avser i första hand delar av förvaltningens verksamheter inom administration. Frigjorda resurser skall användas för att öka kvaliteten i andra delar av verksamheten.

Beslut föreligger om delrapportering och slutrapportering gällande effektiviseringskravet. Rapportering sker i samband med Ekonomisk prognos för perioden januari-april, Delårsrapport för perioden januari-augusti samt årsanalys.

Förvaltningen arbetar löpande med att effektivisera verksamheten, dels utifrån perspektivet att möta förändrade brukarbehov och för att höja kvalitén i verksamheten men även för att frigöra resurser för att finansiera utveckling av verksamheten samt framtida satsningar.

I föreliggande rapport redovisar förvaltningen det arbete som pågår avseende effektiviseringar. Det är inte enbart effektiviseringar inom administration utan även utvecklingsarbete inom verksamheten som medför effektivt resursnyttjande. Det kan t.ex. handla om organisationsförändringar, digitalisering, kompetensförsörjning (fasa ut bemanningsföretag) m.m.

Digitalisering av FK-listor

Förvaltningens utförande enhet för personlig assistans har under 2019 infört digitaliserad tidrapportering till Försäkringskassan, s.k. FK-listor som lämnas in i samband med ansökan om assistansersättning.

Målet är att låta ett digitalt system sköta den månatliga rapporteringen av utförda timmar i syfte att förenkla och spara tid på flera nivåer inom enheten. Tidigare hantering av timlistor i pappersform har berört samtliga delar av enheten, från personliga assistenter till administrativa assistenter och sektionschefer.

Ett webbaserat system köptes upp och sjosattes fr. o. m. 2019-01-01. Bland de positiva effekterna som digitaliseringen har gett kan nämnas följande:

- Listorna är rätt ifyllda i större omfattning, vilket minskar hanteringen av ”fyllistor” och om rättningar/kompletteringar behövs är processen nu mycket smidigare.
- Inbetalning av assistansersättning från Försäkringskassan sker snabbare då hela processen är mer korrekt och går snabbare.
- De personliga assistenterna har uppnått en större digital vana.
- Systemets schemadel, som är en grund för omvandling till tidrapporter, kan med stor fördel användas även för personalplanering och bemanning.
- Även brukaren får del av schemat, vilken ger hen viktig information och ökar delaktigheten.

- I det digitala systemet finns också möjlighet till framtagande av viss statistik.

Effektiviseringen medför att personliga assistenters arbetstid i större omfattning kan läggas på brukartid, dokumentation och kvalitetsinsatser.

Samordning av administrativa tjänster

Det gemensamma arbetet är en förutsättning för att kunna möta ekonomiska utmaningar i verksamheten. En samverkan genom att samutnyttja rekryterare, assistent och chefsstöd har skapat effektivitet och mer hållbar kvalitet inom daglig verksamhet LSS med syftet att frigöra ekonomiska resurser för att kunna verkställa fler beslut inom befintlig budgetram.

Administrativ assistent delas av två enheter inom LSS-bostäder, vilket skapar utrymme för en assistent som arbetar med rekrytering. Satsningen infördes i januari 2019, är permanent och beräknas kunna frigöra ekonomiska resurser om 500 tkr. Kvalitetssäkrade rekryteringar minskar risken för felrekryteringar och kostnader i samband detta.

Fasa ut köp av tjänster från bemanningsföretag

HSL-organisationen har sedan bildandet av funktionsstödsförvaltningen 2017 mött utmaningar i form av dels en underbudgetering i samband med omorganisationen och dels rekryterings-svårigheter med vakanser och behov av inhyrd personal som följd.

Med resurser i form av tilldelat kommunbidrag i samband med omorganisationen den 1 maj 2017 tillsammans med senare budgetväxling från hälsa, vård- och omsorgsnämnden uppvisade verksamheten en negativ budgetavvikelse om ca 16 000 tkr för perioden maj-december 2017 och ca 26 000 tkr för året 2018. Inför budget 2019 tilldelades HSL-organisationen, genom interna omfördelningar, ett tillskott av ekonomiska resurser om drygt 8 000 tkr för att finansiera inrättade befattningar såväl inom sjuksköterskeorganisationen som inom rehabilitering och möjliggöra införandet och utvecklingen av en ny intern organisation med fokus på teamarbete. Syftet är en ökad kvalitet i omvårdnadsarbetet men också bättre förutsättningar för att rekrytera och behålla kvalificerade medarbetare och på sikt avveckla extern personal och uppnå en budget i balans.

Avveckling av extern personal från bemanningsföretag motsvarande tre rekryterade medarbetare beräknas ge en positiv ekonomisk effekt om 350 tkr för perioden oktober-december 2019. Helårseffekt för 2020 beräknas till 1 400 tkr.

Intensifierat arbete med kvalitetsarbete, teambaserat arbetssätt, förebyggande arbete samt patient-säkerhetsarbete ger kostnadseffektiva verksamheter. Kringuppgifter som inte behöver utföras av legitimerad personal utförs av andra yrkesgrupper.

Barnenhet

LSS-verksamheterna barnboende, korttidsvistelse, sommarkollo och stödfamilj samlades i en ny enhet från den 1 januari 2019. Syftet med att samla dessa barnverksamheter i en enhet är bland annat att skapa större kontinuitet, trygghet och kvalitet för barnen genom att samordna personalresurser på ett mer effektivt sätt. Det bidrar i sin tur till att fler medarbetare kommer kunna arbeta heltid.

I planeringen av den nya enheten ligger stort fokus på att säkerställa att det finns samordnade arbetssätt, rutiner och strukturer för samverkan med myndighet och externa aktörer, framförallt för de brukare som har insatser från flera verksamheter.

En sammanhållen barnenhet möjliggör användning av gemensamma resurser och ett samlat arbete kring både kvalitet för brukare/medarbetare och verksamhet, vilket på sikt ger positiva effekter både ekonomiskt och kvalitativt. Det är i nuläget inte möjligt att beräkna de ekonomiska effekterna av organisationsförändringen.

Team för stöd och service

Nämnden har flera verksamheter inom vilka brukaren kan beviljas kortare insatser, exempelvis personlig assistans, ledsagar- och avlösarservice SoL och LSS samt i viss mån boendestöd.

Kortare insatser är ofta mer resurskrävande administrativt, logistiskt samt är svårare att bemanna och rekrytera till. Det finns också brukare inom nämndens verksamhet som har hemtjänstinsatser som utförs av hälsa-, vård- och omsorgsförvaltningen, och bekostas av funktionsstödsnämnden.

För att säkerställa kontinuitet, trygghet och kvalitet för brukarna, trygga och mer attraktiva tjänster för personalen med heltid som norm samt en säker och ekonomiskt hållbar verksamhet har funktionsstödsnämnden inrättat ett geografiskt team som ansvarar för korta insatser samt hemtjänstinsatser till nämndens målgrupp. Inledningsvis startade i början av 2019 en pilot med ett geografiskt team med upptagningsområde i de centrala delarna av Malmö.

Under 2019 handlar de positiva effekterna som införandet av team för stöd och service medför om att följa lagstiftning kring anställningar, möjliggöra utförande av insatser som annars inte kunnat verkställas samt kvalitetsvinster för både medarbetare (heltidsanställningar) och brukare.

På lång sikt, när teamen är helt uppbyggda beräknas positiva ekonomiska effekter bli fullt påtagliga för nämndens verksamheter. Detta uppnås genom att använda teamet i enlighet med verksamhetens reella behov.

Kontrollgrupp

Bildandet av kontrollgrupp bestående av enhetschef myndighet, förvaltningsjurist och controller som granskar fakturor och timlistor gällande personlig assistans när misstanke uppstått kring oegentligheter har hittills lett till att felaktig utbetalning på 800 tkr stoppats. På sikt ska två medarbetare, en från ekonomiavdelningen och en från myndigheten arbeta med uppgiften och rapportera till ovannämnda funktioner. Ny rutin kring kontroll och eventuell polisanmälan har tagits fram.

Verksamhetsanpassning särskilt boende SoL

SoL-boendet Stensjögatan med åtta platser öppnade 2019-02-10 för att erbjuda befintliga eller nya brukare ett alternativ till en extern plats. Av kostnadseffektiva skäl har Stensjögatan en låg bemanning och riktar sig till brukare där vårdbehovet har minskat.

Ytterligare åtta lägenheter kommer att kopplas till Stensjögatan. Målgruppen är personer som klarar sitt boende endast med boendestöd. Förändringen beräknas ge en positiv ekonomisk effekt under perioden juni-december 2019 om 1 300 tkr.

För att bl. a. uppnå kostnadseffektivitet är syftet att i möjligaste mån avsluta kostsamma externa platser och skapa möjlighet för brukare som är högfungerande att flytta hem till Malmö genom att kunna erbjuda SoL boenden med låg bemanning och nyttja befintligt boendestöd.

Verksamhetsanpassning bostad med särskild service LSS

LSS-boendena som riktar sig till brukare inom personkrets 2 samlas fr. o. m. den 1 juni i en enhet med syftet att uppnå en bättre samordning av personalresurser. Den ekonomiska effekten beräknas till 200 tkr för perioden juni-december 2019. Ytterligare två boenden jobbar enligt en samordnad personalplanering vilket beräknas resultera i en minskad vikariekostnad med 600 tkr för helåret.

Enheterna inom LSS-bostäder för personer inom personkrets 1 och 2 har effektiviserat arbetet motsvarande 8,4 årsarbetare eller 4 200 tkr på årsbasis. Tjänsterna kommer att användas inom avdelningen i verksamheter där det behövs tillskott av personalresurser till följd av stort eller förändrat behov hos vissa brukare.

Verksamheten arbetar även med en kartläggning och översyn av nattbemanningen samt en kartläggning av bemanningsstruktur för identifiering av fler verksamheter som skulle kunna arbeta med samordnad personalplanering.

Av största vikt är införandet av pedagogisk struktur och teambaserat arbetssätt som förväntas ge stabilare och effektivare verksamheter.

Fler platser inom daglig verksamhet inom befintlig budgetram

För att klara ökade volymer, utökat behov hos målgruppen och utmaningen gällande anskaffning av lämpliga lokaler arbetar daglig verksamhet aktivt med att på bästa sätt nyttja be-fintliga resurser optimalt. Detta sker genom omfördelning av resurser utifrån behov, omstrukturering och omvandling av verksamheter där användandet av resurser inte är effektivt samt där efterfrågan från brukare är låg, samlokalisering av verksamheter.

Ett sätt att utnyttja ekonomiska resurser effektivt där det finns stor efterfrågan från brukare med lägre stödbehov i daglig verksamhet är utbyggnaden av utegrupper eller miljögrupper. Nya utegrupper skapar många platser till en relativt liten kostnad utan behov av stora anpassade lokaler. De här grupperna har även möjlighet att sänka förvaltningens kostnader gällande gräs-klippning och liknande. Kostnadsmissigt blir varje enskild placering i en miljögrupp halva kostnaden gentemot en mer traditionell mellanverksamhet.

Daglig verksamhet LSS har i budgetram 2019 tilldelats ekonomiska resurser om 2 100 tkr för start av en ny verksamhet under hösten, i syfte att möta årets inflöde av nya brukare. Genom ändrad planering av den nya verksamheten beräknas resurserna användas mer effektivt och på så sätt skapa ytterligare fem platser i daglig verksamhet inom den givna ramen. Effektiviseringen består i start av en miljögrupp inom den nya verksamheten, vilken möjliggör ett ökat antal platser med samma personalresurser. Den ekonomiska effekten beräknas bli 400 tkr i lägre kostnad för de extraplatser som skapas under perioden september-december 2019.

Utbyggnad av daglig verksamhet sker dels genom start av nya verksamheter men även genom ökning av antalet enskilda platser. Daglig verksamhet har ett upparbetat samarbete med cirka 60 privata företag som tar emot personer på enskilda platser. Under 2019 planeras start av en servicegrupp/enskilda platser i samarbete med hotellen i Malmö som skapar fyra nya platser inom befintlig budgetram. Den ekonomiska effekten uppskattas till 300 tkr för perioden september-december.

Digitaliseringsarbete – pågående och planering

Digitala lösningar för att möta utmaningar och som underlättar för medarbetarna och utveckling av välfärdsteknologi för mer självbestämmande är prioriterade områden för nämnden. Arbetet inom området sker utifrån det kommungemensamma programmet Det digitala Malmö och i enlighet med den digitaliseringsstrategi och handlingsplan som funktionsstödsförvaltningen tagit fram. Till grund för digitaliseringsplanen står bl.a. de digitala behov som identifierats av verksamheterna. Implementering sker i samarbete med andra förvaltningar inom Malmö stad.

Ett pågående projekt är digitalisering av ansökan om organisationsstöd i samverkan med arbetsmarknads- och socialförvaltningen.

Digital signering av hälso- och sjukvårdsinsatser är under planering, erfarenhetsutbyte sker med hälsa, vård- och omsorgsförvaltningen.

Genom att nyttja erfarenhet från arbetet med digitalisering av timlistor till Försäkringskassan inom den utförande enheten av personlig assistans för brukare som valt kommunen som utförare planerar förvaltningen att digitalisera timlistorna även för personlig assistans externa utförare. Effekterna av denna satsning kommer att utvärderas under 2020.

Alla människor har rätt till ett värdigt liv, men alla har inte samma grundförutsättningar och det finns grupper som är beroende av samhällets stöttning. Personer med funktionsnedsättningar inom LSS, är i stor utsträckning tvungna att förlita sig på personal men hade med rätt hjälpmedel kunnat bli mer självständiga. App-oteket är en lättanvänd databas bestående av digitala hjälpmedel. I App-oteket kategoriseras hjälpmedelsappar utifrån kognitiva och kommunikativa behovsområden så som minne, lokalsinne och tidsuppfattning, vilket skapar ett tillgängligt och användarvänligt verktyg. Kategoriseringen möjliggör att medarbetare kan använda sig av befintlig kunskap om målgruppen för att via App-oteket nå en teknisk hjälpmedelslösning. Hjälpmedelsappar är generellt både betydligt billigare och möjligheten till ett individanpassat stöd är större jämfört med traditionella hjälpmedel. Att främja användandet av tekniska hjälpmedel har därmed stor social såväl som ekonomisk potential. Projekt delfinansieras med medel från Vinnova.

Under året kommer förvaltningen undersöka möjligheten till att digitalisera ansökningar om insatser som skickas in till myndigheten. Syftet är att höja kvalitén på ansökningarna från Malmöbon men även minska administrativ tid som läggs på att knappa in uppgifter i ansökningarna manuellt och därmed frigöra resurser i form av tid. Om digitalisering är möjligt så bedöms detta även kunna medföra kortare handläggningstider.

Övrigt

Funktionsstödsnämnden arbetar med fokus på effektivisering inom alla verksamheter. Kostnadsmedvetenhet råder när det gäller utgifter oavsett storlek och alternativa lösningar tas fram.

Som exempel kan nämnas minskade kostnader inom daglig verksamhet LSS genom borttag av matt-service, borttag av fasta telefoner som inte används, ersättning av leasad minibuss med mindre fordon. Förändringarna har gett, utan att påverka kvaliteten i verksamheten en kostnadsminskning med minst 300 tkr på årsbasis.